



NACIONALINĖ SVEIKATOS TARYBA

POSĖDŽIO „COVID – 19 PANDEMIJOS IŠŠŪKIAI IR GALIMYBĖS“

NUTARIMAS

2020 m. spalio 28 d. Nr. N-1

Vilnius

Nacionalinė sveikatos taryba (toliau- Taryba) posėdžio, vykusio 2020 m. spalio 28 d., metu aptarė COVID-19 pandemijos iššūkius žmogaus teisių srityje, iššūkius ir galimybes sveikatos priežiūroje. Posėdžio metu buvo pažymėta, kad pandemija atnešė daug ekonominių, socialinių, psichologinių, žmogaus teisių užtikrinimo problemų, nes siekiant apriboti ligos plitimą daugelis šalių ėmėsi plačių visuomeninio ir asmeninio piliečių gyvenimo apribojimų. Dėl taikomų priemonių ėmė reikštis ekonominės krizės ženklai, pandemija tapo dideliu iššūkiu sveikatos priežiūros sistemoms. Išklausius pranešimus, diskusijas, kuriose dalyvavo Tarybos nariai, Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų, Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybos, Lietuvos asociacijos „Gyvastis“, Maltos ordino pagalbos tarnybos atstovai, buvo atkreiptas dėmesys, kad:

- antra COVID-19 banga yra didesnė ir šiuo metu vis dar auganti;
- Lietuva yra viena iš šalių atliekanti daugiausia testų tiek Europoje, tiek pasaulyje, o mirštamumas dėl COVID-19 nėra išskirtinai didelis, lyginant su kitomis šalimis;
- pandemija aktyvavo žmogaus teisių diskursą;
- dideliu iššūkiu tampa ne tik fizinė gyventojų sveikata, bet ir psichologinė bei socialinė gerovė ir sveikatos nelygybės problemos;
- ribojimai per pandemijas būtini (Siracusa principai, 1984), bet jie turi būti proporcingi, nediskriminuojantys, riboti laike;
- stiprėja pilietinės visuomenės ir nepriklausomos stebėsenos vaidmuo;
- sveikatos priežiūros sistemoje išskyla daug žmogaus teisių klausimų (pacientų, medikų teisės), o taip pat daug žmogaus teisių klausimų išskyla ir už sveikatos sistemos ribų.

Atsižvelgiant į iškilusius iššūkius, kovojant su COVID-19 pandemija, Taryba siūlo:

Sveikatos apsaugos ministerijai:

- priimant sprendimus remtis mokslo įrodymais grįstomis žiniomis ir visuotinių žmogaus teisių principais;
- išlaikyti išmintingą pusiausvyrą tarp ypatingų priemonių viruso plitimui stabdyti ir dėl to išskylančių grėsmių žmogaus teisėms ir gerovei;

- atkreipti dėmesį į pilietinės visuomenės ir nepriklausomos stebėsenos vaidmenį pandemijos valdyme;
- į pandemijos valdymą aktyviau įtraukti visuomenę, nevyriausybinės organizacijas, skatinant solidarumą, mažinant smurto, diskriminacijos, nelygybės, neteisybės, skurdo apraiškas;
- pasitelkti įvairias poveikio priemones visuomenės sveikatos stiprinimui, psichologinės bei socialinės gerovės užtikrinimui;
- didesnę dėmesį skirti savalaikiam informacijos pateikimui visuomenei apie pandemijos plitimą ir valdymą.

Pirmininkas



Stasys Žirgulis